Persoonlijk Ontwikkelings Plan

Columniste Aleid Truijens heeft vroeger lesgegeven op het HBO. Ze schrijft een ironisch stukje over Het Nieuwe Leren, en met name over de verdeling van verantwoordelijkheden tussen student, hulpdocent/ coach en professional (De Volkskrant 12-5-2007).[1] *Als men de verantwoordelijkheden van elke partij in een eigen kolom weergeeft, dan vreest zij dat de derde, professionele kolom in de praktijk van Het Nieuwe Leren nagenoeg leeg blijft.*

Ik denk dat Aleid Truijens met haar stukje wil waarschuwen tegen de vrijblijvende variant van Het Nieuwe Leren die in onderstaande tabel geschetst wordt. Centraal staat het **Persoonlijk Ontwikkelingsplan** (POP) dat door de student zelf wordt opgesteld. Men hanteert daarbij het vraaggestuurde uitgangspunt dat professionals de autonomie van hun 'cliënten' moeten respecteren en dat paternalisme uit den boze is. Maar men verzaakt daarbij de professionele verantwoordelijkheden van de docent die ook (als gids) het leerproces moet voeden en sturen en die de leerresultaten uiteindelijk vanuit zijn deskundigheid moet toetsen aan de diploma-eisen.[2]

<table>
<tr><th rowspan="2">Leerfunctie</th><th colspan="3">Verantwoordelijkheden van de ...</th></tr>
<tr><th>1. student</th><th>2. hulpdocent/coach</th><th>3. professional</th></tr>
<tr><td>A. Meting van het feitelijke beginrepertoire</td><td rowspan="3">student stelt globale ontwikkelingsdoelen op, maakt een sterkte/zwakteanalyse van het eigen beginrepertoire en stelt concrete leerdoelen op, en een persoonlijk ontwikkelingsplan om die doelen te bereiken</td><td rowspan="3">hulpdocent/coach geeft de student feedback op het persoonlijk ontwikkelingsplan</td><td></td></tr>
<tr><td>B. Vaststelling van het beoogde eindrepertoire</td><td></td></tr>
<tr><td>C. Planning van een leerweg van begin- naar eindrepertoire</td><td></td></tr>
<tr><td>D. Aanbieding van krachtige leer-omgevingen/ leerervaringen</td><td>student zoekt/creëert leerervaringen in bibliotheek/internet/ beroepspraktijk</td><td></td><td>informeert, adviseert en traint studenten (op afroep)</td></tr>
<tr><td>E. Leren van aangeboden ervaringen</td><td rowspan="2">student reflecteert periodiek op leerervaringen en op studievoortgang en doet daarvan verslag in een ontwikkelingsportfolio</td><td rowspan="2">hulpdocent/coach organiseert intervisiegroep van studenten en geeft de student periodiek feedback op het ontwikkelingsportfolio</td><td></td></tr>
<tr><td>F. Bewaking van de studievoortgang</td><td></td></tr>
<tr><td>G. Toetsing van de leerresultaten aan het beoogde eindrepertoire</td><td>student toetst of leerdoelen bereikt zijn en doet daarvan verslag in het portfolio</td><td>hulpdocent/coach toetst het portfolio aan het persoonlijke ontwikkelingsplan</td><td></td></tr>
<tr><td>H. Diplomering</td><td></td><td>hulpdocent/coach adviseert de examencommissie over toekenning van het diploma</td><td>de examencommissie besluit over toekenning van het diploma</td></tr>
</table>

De uitdaging voor Het Nieuwe Leren (HNL) is dat men actie moet ondernemen om Truijens vrees te logenstraffen. Onderwijsinstituten moeten aannemelijk kunnen maken:

- dat studenten in de rijen D en E naar professionele maatstaven (Kolom 3!) onderwijs van voldoende kwaliteit krijgen en dat ze niet met een kluitje in het riet gestuurd worden;

- dat de coaches van kolom 2 toegerust zijn voor hun taak, zodat ze niet zozeer hulpdocenten maar helpende docenten zijn;
- dat het persoonlijke ontwikkelingsplan (rij A/B/C) naar professionele maatstaven een doelmatig, individueel leerplan is waarmee de opleidingsdoelen bereikt worden en dat zo'n plan dan ook in kolom 3 professioneel beoordeeld en bekrachtigd wordt;
- dat in de rijen F en G professioneel getoetst wordt of de leerresultaten aan de opleidingsdoelen beantwoorden, zodat de professionals van de examencommissie (kolom 3!) aan het eind van de rit naar eer en geweten kunnen beoordelen of het diploma kan worden uitgereikt.

Wes Holleman
weblog onderwijs 12-5-2007
www.onderwijsethiek.nl

---

[1] Aleid Truijens (2007). In het onderwijs vallen toch geen doden. *De Volkskrant* 12-5-2007 p.31. URL: http://www.volkskrant.nl/vk-online/20070512/public/pages/02031/articles/VOK-20070512-02031002.html.

[2] W. Holleman (2006). *Onderwijsethiek.* Utrecht: Universiteit Utrecht (IVLOS). URL: http://www.onderwijsethiek.nl/wp-content/uploads/2007/04/onderwijsethieknov2006.pdf (hoofdstuk 3 en 4).